

We Lwowie, dnia 17. maja 1902.

Aleg. 10

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie budowy skrzydła gmachu sejmowego na pomieszczenie biur Banku krajowego.

Wysoki Sejmie!

Trwały wzrost agend Banku krajowego jako wynik naturalny prawidłowego rozwoju tej instytucji sprawił, że pomieszczenie biur Banku w skrzydle gmachu sejmowego, dobudowaniem wskutek uchwały Wys. Sejmu z d. 17. maja 1893 r. na gruncie stanowiącym własność kraju przy pomocy pożyczki hipotecznej na gmach sejmowy w kwocie 100.000 zł. w. a. zaciągniętej, odrazu niedostateczne tak, iż Bankowi musiano oddać do użytku części właściwego gmachu sejmowego, a mianowicie część parteru i pierwszego piętra tegoż gmachu od ulicy Kościuszki położone, staje się obecnie wysoce niedogodnym i nieodpowiednim. Na tem nieodpowiednim pomieszczeniu cierpi z jednej strony Bank krajowy, któremu brak miejsca nie pozwala odpowiednio rozmieścić biur, zwłaszcza likwidatur i buchalteryi, pomieszczonych obecnie, tak, iż brak miejsca i potrzebnego światła wpływa niekorzystnie na możliwość prawidłowego urzędowania tych oddziałów, gdzie przepełnienie małych ubikacji pracownikami, czyni pracę ich uciążliwą i mało wydajną. Z drugiej strony cierpi na takim, jak obecnie, pomieszczeniu części biur Banku w lokalnościach właściwego gmachu sejmowego także i Wydział krajowy, któremu wobec wzrostu jego agend, dotkliwie daje się uczuć brak odpowiedniego pomieszczenia dla jego biur, dla których bądź to najmować trzeba lokale, (jak dla krajowego Biura kolejowego), bądź mieścić je ze szkodą urzędowania w ubikacjach nieodpowiednich, jak n. p. sale komisyjne itp. Dość przypomnieć, że od czasu dobudowania owego skrzydła dla Banku krajowego w r. 1893/4 przybyły Wydziałowi krajowemu do pomieszczenia: krajowe Biuro kolejowe, Biuro Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek, kurs dla pisarzy gminnych, kurs dla konduktorów drogowych, krajowa stacya doświadczalna rolniczo-botaniczna, Biuro mleczarskie i krajowe Biuro sprzedaży soli, które obecnie, bądź w donajętych lokalach, (jak krajowe Biuro kolejowe i wspomniana krajowa stacya doświadczalna), bądź wprawdzie w gmachu jednakże niedogodnie i dla prawidłowego urzędowania nieodpowiednio mieścić się muszą, by wyjaśnić, że zarówno sprawa rozszerzenia ubikacji potrzebnych dla Banku krajowego, jak i sprawa uzyskania dla Wydziału krajowego możliwości zajęcia

na pomieszczenie swych biur tych ubikacji w gmachu, które są obecnie oddane do użytku Banku, stała się aktualną.

Kiedy więc Rada nadzorcza Banku krajowego na wniosek swej komisji rewizyjnej zwróciła uwagę na zupełną nieodpowiedniość pomieszczenia biur likwidatur i buchalterji Banku, wezwała ze swej strony Dyrekcję tej instytucji do zwrócenia się do Wydziału krajowego, by tenże sprawę zaradzenia złemu wziął pod rozwagę. Dyrekcya Banku zaprojektowała najpierw budowę półkolistej, jednopiętrowej przybudówki na podwórzu gmachu sejmowego, w którejby mogły znaleźć pomieszczenie obok wielkiej hali mieszczącej kasy i biura kantoru Banku, także buchalterya i likwidatury tegoż Banku. Mając sobie przedłożony szkic tego projektu w sprawozdaniu Dyrekcji Banku z d. 22. marca 1901 r. L. 11421 postanowił Wydział krajowy uchwałą z dnia 30. kwietnia tegoż roku (LW. 25664), uznając w zasadzie potrzebę rozszerzenia ubikacji Banku, nie zgodzić się na zaprojektowaną dobudowę. Motywa tej decyzji były następujące: 1) dobudowa nie mogłaby żadną miarą uwzględnić potrzeb Banku w przyszłości, a wystarczając zaledwie obecnemu stanowi rzeczy, nie dawała możliwości opróżnienia przez Bank obecnie przezeń w właściwym gmachu sejmowym zajmowanych ubikacji, potrzebnych, jak już wyżej wykazano, na pomieszczenie choćby części biur Wydziału krajowego; 2) dobudowa taka, zajmując podwórze gmachu sejmowego, uczyniłaby niemożliwym w przyszłości przedłużenie skrzydła gmachu sejmowego, które obecnie zajęte jest przez krajowe Biuro melioracyjne, które to przedłużenie może się w przyszłości okazać koniecznym dla pomieszczenia biur Wydziału krajowego; 3) projektowany sposób rozwiązania sprawy nie odpowiadałby zgoła założeniu gmachu sejmowego, popsulby symetrię tego założenia i architektoniczny plan jego przez półkolistą, jednopiętrową przybudówkę, zaciemniającą nadto biura obecnie przez Bank zajmowane. Jedynym względem, który za tym projektem mógłby przemawiać byłoby, iż budowa mogłaby być wykonaną na gruncie będącym własnością kraju, że więc nie byłoby potrzeby ponosić wydatku na jego zakupno, względ ten jednak wobec niepraktyczności projektu wyżej wykazanej nie mógł zdaniem Wydziału krajowego sprawy rozstrzygać.

Wobec tej decyzji przedłożyła Dyrekcya Banku pismem z d. 29 listopada 1901 r. L. 41676 Wydziałowi krajowemu projekt zakupna dwóch realności przytykających bezpośrednio do skrzydła gmachu sejmowego, w którym się mieszczą biura Banku, oznaczonych II. k. 662/II. i 682/II., o łącznym obszarze 366□° czyli mniej więcej 1327□ mt., na których miałyby być wybudowanem skrzydło gmachu na pomieszczenie Banku przeznaczone.

Gdy cena łączna za obie te realności żądana: 330.000 K, to jest przeciętnie około 900 K. za sążeń kwadratowy, nie jest zbyt wygórowaną, jeżeli się ma na uwadze, położenie tych gruntów, stanowiących róg ulicy Kościuszki i placu Smolki, i fakt, że nie korzystając z kupna tych realności, pozbawiłby się Wydział krajowy na zawsze możliwość rozszerzenia gmachu sejmowego w tym kierunku, co jest nie małej wagi, daje bowiem możliwość użytkowania w przyszłości placu położonego od ulicy im. Mickiewicza i przedłużenia skrzydła melioracyjnego wyłącznie na rozszerzenie biur Wydziału krajowego, postanowił Wydział krajowy uchwałą z d. 14. grudnia 1901 r. LW. 83201, uznając w zasadzie potrzebę budowy nowego skrzydła gmachu sejmowego, któreby łącznie z częścią gmachu wybudowaną w r. 1893/4 pomieścić mogło biura Banku krajowego, przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek zakupna wspomnianych realności na rzecz kraju i wybudowania na nich odpowiedniego budynku kosztem nie przenoszącym łącznej kwoty 900.000 K. (wraz z wyżej podaną ceną kupna). Powziąwszy to postanowienie, Wydział krajowy, nie chcąc funduszów kraju przed uchwałą Wys. Sejmu w tej sprawie angażować zakupnem wspomnianych realności, polecił Dyrekcji Banku krajowego, by zapewniła uzyskanie dla Wydziału krajowego prawa opcyi na nie a to na przeciąg czasu dostateczny, iżby tymczasem sprawa przez Wys. Sejm zadecydowaną być mogła. Zarazem wezwał Wydział krajowy Dyrekcję, by poleciła w porozumieniu z Radą nadzorczą Banku wypracowanie planów i kosztorysów przyszłej budowy w granicach kwoty wyżej określonej. Poleceniom tym stało się zadość. Opcyę na kupno uzyskano aż po dzień 30. czerwca 1902 r. a wypracowane plany i kosztorysy przedstawiają koszt budowy w sumie 572.080 kor., do czego dodana suma potrzebna na nabycie realności: 330.000 kor., daje łączna suma potrzebnego wydatku: 902.080 kor., niezna- cznie zatem przenosząca pierwotnie oznaczoną kwotę wydatku.

Gmach, jaki przy pomocy tego wydatku powstanie, odpowiadać będzie w zupełności potrzebie umieszczenia biur Banku w dzisiejszym stopniu jego rozwoju, zapewniając siłom bankowym odpowiednie warunki urzędowania a publiczności łatwość orientowania się w jego rozkładzie i dogodny dostęp do tych biur, które mają z publicznością styczność. Dostateczne ubikacje nowego gmachu pozwolą na pomieszczenie w nich kasy krajowej i na zupełne opróżnienie lokalności, obecnie w właściwym gmachu sejmowym, w skrzydle od ulicy Kościuszki, zajmowanych przez biura Banku tak, że cała hala parterowa, mieszcząca dziś kasy Banku, kantor jego i kasę krajową, dalej na I. piętrze 11. ubikacji, będą mogły być oddane na użytek biur Wydziału krajowego.

Nadto w nowym gmachu będą mogły znaleźć pomieszczenie biura instytucji już to zostających w bezpośrednim zarządzie Banku, jak: biuro Zakładu kredytowego włościańskiego w likwidacji, Zakładu kredytowego ziemsk. w Krakowie w likwidacji, już to zostających z nim w ciągłych stosunkach i kontakcie, jak biura: Towarzystwa akcyjnego w Sanoku i innych w podobnym stosunku do Banku stojących. Ubikacje, które na razie będzie można na te biura przeznaczyć, ułatwiając przez to bardzo znacznie urzędowanie Bankowi krajowemu, będą mogły być z czasem w miarę rozwoju jego własnych agend zajmowane na jego rzecz. Tak więc zamierzona budowa winna na długi okres czasu starczyć potrzebom, dla których zaspokojenia ją Wydział krajowy proponuje Wys. Sejmowi.

Wychodząc z założenia, że budowa omówionego skrzydła gmachu sejmowego jest niezbędną, postanowił Wydział krajowy po przedłożeniu mu szkiców budowy i przewidywanego kosztorysu jej w relacji Banku z dnia 16. maja 1902 r. L. 20786, mając nadto zakomunikowaną sobie uchwałę Rady Nadzorczej Banku z d. 15. maja 1902, w której Rada Nadzorcza postanowiła na wypadek, gdyby decyzja Wys. Sejmu w tej sprawie nie mogła zapaść przed 30. czerwca 1902, (jako terminem, z którym się kończy zastrzeżona dla kraju opcyja na kupno wspomnianych realności) lub wypadła odmiennie od wniosków niżej przedłożonych, odkupić od kraju wspomniane realności za cenę faktycznie przez kraj zapłaconą, upoważnić uchwałą z d. 27. maja 1902 LW. 35414 Bank krajowy do kupna wspomnianych realności na rzecz kraju.

W ten sposób w razie, gdyby decyzja Wys. Sejmu wypadła odmiennie od wniosków niżej przedstawionych, nie będzie kraj narażony na żadne straty w skutek tego kupna, w ten sposób też nie straci kraj możliwości nabycia realności wspomnianych po cenie wyżej podanej, co mogłoby nastąpić, gdyby uchybiono terminowi wyżej zastrzeżonemu.

Co do finansowego sposobu przeprowadzenia sprawy, to jest pokrycia kosztów z zakupnem gruntu na rzecz kraju i budową nowego gmachu krajowego, połączonych, przeprowadził już Wydział krajowy potrzebne rokowania z Bankiem krajowym. Wynik ich jest taki, że na pokrycie tych kosztów udzieli Bank krajowy pożyczki hipotecznej w kwocie 900.000 kor. na hipotekę gmachu sejmowego i realności, które mają być nabyte, i pożyczkę tę następnie z własnych funduszków amortyzować będzie, podobnie, jak to ma miejsce co do pożyczki zaciągniętej w r. 1893 na budowę skrzydła, które dziś mieści biura Banku krajowego. Rada nadzorcza Banku upoważniła już Dyrekcję Banku do udzielenia wspomnianej pożyczki i przejęcia na Bank jej spłaty i oprocentowania.

Szkice budowy i kosztorysy jej złożone są w Dep. III. Wydziału krajowego do przejrzania.

Na podstawie powyższego przedstawienia sprawy Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm upoważnia Wydział krajowy do nabycia na własność funduszu krajowego realności l. k. 662/II. i l. k. 682/II. we Lwowie i wybudowania dalszego skrzydła gmachu sejmowego na pomieszczenie Banku krajowego kosztem łącznym nieprzekraczającym sumy 900.000 K.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy, ażeby na pokrycie ceny kupna realności l. k. 662/II. i l. k. 682/II. we Lwowie i kosztów budowy nowego skrzydła gmachu sejmowego zaciągnął w Banku krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem na hipotekę gmachu sejmowego i wyżej wymienionych realności, które mają być nabyte, pożyczkę 900.000 kor.

III. Cały wydatek na oprocentowanie i amortyzacyę tej pożyczki ponosić ma Bank krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

Z Rady Wydziału kraj. Król. Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

A. Potocki w. r.

Sprawozdawca :

Dr. Tadeusz Pilat w. r.

Członek Wydziału krajowego.